

**PROVA REPÀS 6a AVALUACIÓ
(amb autocorrecció)**

I. LITERATURA (preguntes tipus)

1.- Qui és l'autor del *Tirant lo Blanc*?

2.- Quan i on va néixer i va morir aquest autor?

3.- Quina era la seva situació social i econòmica?

4.- Què és una "lletra de batalla"?

5.- Qui era Martí Joan de Galba? Quin paper va jugar en la publicació del *Tirant*?

6.- Què és el *Guillem de Varoic*? Quina és la seva relació amb la novel·la *Tirant lo Blanc*?

7.- Quina és la diferència entre novel·la de cavalleries i novel·la cavalleresca? A quin dels dos gèneres pertany el *Tirant lo Blanc*?

INTERNACIONAL SEK-CATALUNYA
 llengua catalana i literatura
 3r d'ESO

[illegible]

1.- Dóna la categoria lèxica dels següents mots:

-Mirava el castell.

-Va portar el dinar **al seu pare**.

7.- Digues la funció sintàctica dels complements en negreta:

-Va desar la safata **damunt de la taula**.

-Avui ha anat a casa **molt contenta**.

-La Maria sembla **cansada**.

-Estem parlant **del viatge**.

-Va donar un got d'aigua **a la seva germana**.

-Acabo de parar **taula**.

8.- Digues si aquestes oracions són simples o compostes:

-Aquesta tarda a l'escola han cridat l'atenció a la meua filla cinc vegades.

-Somiem quan dormim.

9.- Digues si aquestes oracions compostes són coordinades, juxtaposades o subordinades:

-No sé què volia.

-Vaig arribar, vaig veure, vaig vèncer.

-Havia quedat amb el meu home per sopar fora aquesta nit, però al final anirem la setmana vinent.

10.- Subratlla les perífrasis i digues de quin tipus són:

-Els professors estan preparant els exàmens de la sisena avaluació.

-Hauria d'haver repassat millor les perífrasis verbals.

-No puc quedar amb tu aquesta tarda, he d'ajudar la meua mare.

-Acabava d'entrar per la porta quan va sonar el telèfon.

11.- Encercla el mot habilitat en aquesta oració i explica quin ha estat el canvi de categoria lèxica:

-La mare es va comprar un vestit rosa pel casament de la meua germana.

12.- Encercla la metonímia i explica de quin tipus es tracta:

-En aquest restaurant fan els millors plats de Barcelona.

13.- Completa amb la grafia que s'escaigui i justifica:

-om__ra: escrivim b/v perquè _____.

-lleng__es: escrivim u/ü perquè _____.

-ex__mens: escrivim a/à perquè _____.

III CONTROL DE LECTURA: L'assassí viu a Bellvitge, d'Andreu Sotorra: hi haurà preguntes sobre el llibre. Esteu preparats per parlar-ne!

CORRECCIÓ

I. LITERATURA (preguntes tipus)

1.- Qui és l'autor del *Tirant lo Blanc*?

Joanot Martorell

2.- Quan i on va néixer i va morir aquest autor?

Es creu que va néixer a Gandia en algun moment entre el 1413 i el 1414 i que va morir a València entre el mes de gener i el 24 d'abril del 1465.

3.- Quina era la seva situació social i econòmica?

Malgrat que els Martorell havien estat una família molt adinerada, s'havien arruïnat i Joanot Martorell sempre va tenir problemes econòmics- Això no obstant, la família conservava un cert prestigi social i Martorell gaudia del rang de cavaller i se'n sentia molt orgullós. Era tot un cavaller del XV, amb un elevadíssim sentit de l'honor.

4.- Què és una "lletra de batalla"?

Es tracta d'una carta que s'adreçava a algú que hagués comès una ofensa contra la persona que l'enviava. S' exigia una compensació que sovint consistia en un desafiament a un duel.

5.- Qui era Martí Joan de Galba? Quin paper va jugar en la publicació del *Tirant*?

Martí Joan de Galba era veí de Joanot Martorell. Sovint havia prestat diners a Joanot i per aquest motiu l'autor li va vendre el manuscrit del *Tirant* a començaments del 1464 per 150 sous. Durant molt de temps, els estudiosos fins i tot van pensar que Martí Joan de Galba havia acabat d'escriure la novel·la, ja que l'última part és més retòrica i difícil de llegir que la resta, però actualment es torna a creure que Martorell la va escriure sencera i que la funció de Martí Joan de Galba va ser custodiar el manuscrit i tenir cura de la seva publicació.

6.- Què és el *Guillem de Varoic*? Quina és la seva relació amb la novel·la *Tirant lo Blanc*?

El *Guillem de Varoic* és el títol que rep modernament l'única obra que es pot atribuir amb seguretat a Martorell a banda del *Tirant* que hagi arribat als nostres dies. L'autor l'havia anomenat "Tractat d'ordre de cavalleria" i és una barreja de novel·la cavalleresca i tractat teòric sobre cavalleria. Joga un paper molt important en els primers capítols del *Tirant*, ja que el seu protagonista, en Guillem de Varoic, apareix en la primera part del *Tirant* i és qui ensenya al protagonista l'art de la cavalleria.

7.- Quina és la diferència entre novel·la de cavalleries i novel·la cavalleresca? A quin dels dos gèneres pertany el *Tirant lo Blanc*?

En el moment en què es publicà el *Tirant* abundaven a Europa les anomenades novel·les de cavalleries. Es tractava d'un gènere farcit d'elements inversemblants i meravellosos. En aquestes novel·les, l'acció es situava en indrets llunyans i en temps igualment remots, si és que s'especificaven aquestes coordenades; els protagonistes eren cavallers amb una caracterització i habilitats sobrehumanes i el misteri, la màgia i la presència d'éssers fantàstics eren una constant en aquestes novel·les. En canvi la novel·la cavalleresca, gènere al que pertany el *Tirant*, tot i que, com la novel·la de cavalleries, parla de les aventures dels cavallers, es caracteritza perquè ho fa d'una manera realista: l'acció és contemporània o molt propera a l'autor; els protagonistes són homes valents i destres

però no tenen cap poder sobrehumà i els escenaris són indrets perfectament coneguts i localitzables. En això rau l'originalitat de l'obra de Martorell, que és capaç de crear una intensa novel·la d'aventures cavalleresques, sentimentals i eròtiques protagonitzada per personatges reals confortats a enemics i a fets reals.

II GRAMÀTICA I LÈXIC (preguntes tipus)

1.- Dóna la categoria lèxica dels següents mots:

- i: conjunció
- de: preposició
- precioses: adjectiu qualificatiu
- els (a *els nois*): article
- ho: pronom
- lentament: adverb
- taula: nom
- alguns: adjectiu determinatiu

2.- Dóna la persona, el nombre, el temps i el mode de les següents formes verbals:

- hauran obert: 3a persona del plural del futur perfect d'indicatiu.
- haguérem dormit: 1a persona del plural del pretèrit anterior d'indicatiu.
- vam canviar: 1a persona del plural del pretèrit perfect d'indicatiu.
- trèieu: 2a persona del plural de l'imperfect d'indicatiu.
- has creuat: 2a persona del singular del pretèrit indefinit d'indicatiu.

3.- Canvia de gènere aquest sintagma: el nen sensible > la nena sensible. Canvia de nombre aquest sintagma: el balcó estret > els balcons estrets.

4.- Digues de quin tipus és cadascun d'aquests sintagmes:

- anirem a la platja
- gens interessant: adjectival
- a casa: preposicional
- força lluny: adverbial
- una taula rodona: nominal

5.- Troba un pronom en aquest text i digues si és fort, feble o relatiu i assenyalat el seu antecedent:

Sota la llum de la lluna mirava el castell **que** fa d'anell.

És un pronom relatiu i el seu antecedent és "el castell".

6.- Substitueix els complements marcats en negreta per un pronom feble:

- Mirava **el castell** > El mirava.
- Va portar el dinar **al seu pare** > Li va portar el dinar.

7.- Digues la funció sintàctica dels complements en negreta:

- Va desar la safata **damunt de la taula**. CC Lloc
- Avui ha anat a casa **molt contenta**. C Predicatiu
- La Maria sembla **cansada**. Atribut
- Estem parlant **del viatge**. CRV
- Va donar un got d'aigua **a la seva germana**. CI
- Acabo de parar **taula**. CD

8.- Digues si aquestes oracions són simples o compostes:

-Aquesta tarda a l'escola han cridat l'atenció a la meva filla cinc vegades. **Simple**

-Somiem quan dormim. **Composta**

9.-Digues si aquestes oracions compostes són coordinades, juxtaposades o subordinades:

-No sé què volia. **Subordinada**

-Vaig arribar, vaig veure, vaig vèncer. **Juxtaposada**

-Havia quedat amb el meu home per sopar fora aquesta nit, però al final anirem la setmana vinent. **Coordinada**

10.- Subratlla les perífrasis i digues de quin tipus són:

-Els professors estan preparant els exàmens de la sisena avaluació. **Duració**

-Hauria d'haver repassat millor les perífrasis verbals. **Obligació**

-No puc quedar amb tu aquesta tarda, he d'ajudar la meva mare. **Possibilitat**

-Acabava d'entrar per la porta quan va sonar el telèfon. **Anterioritat**

11.- Encercla el mot habilitat en aquesta oració i explica quin ha estat el canvi de categoria lèxica:

-La mare es va comprar un vestit rosa pel casament de la meva germana. Hem passat de nom a adjectiu.

12.- Encercla la metonímia i explica de quin tipus es tracta:

- En aquest restaurant fan els millors plats de Barcelona. El continent (plat) pel contingut (menjar).

13.- Completa amb la grafia que s'escaigui i justifica:

-ombra: escrivim b perquè darrere tenim una r.

-llengües: escrivim ü perquè així indiquem que la u es pronuncia.

-exàmens: escrivim à perquè és una paraula plana que no acaba en vocal, vocal +s o -en , -in.

NOIS I NOIES: ESTUDIEU MOLT; BONA FEINA I MOLT BONA SORT ALS EXÀMENS!